

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ศึกษา คือ

1.1.1 เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานท่องเที่ยวเชิงเกษตรของสำนักงานเกษตรจังหวัดและอำเภอ ใน 19 จังหวัด 22 อำเภอ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดกาฬสินธุ์(คำม่วง) ขอนแก่น(น้ำพอง) ชัยภูมิ(เมือง) นครพนม(ศรีสงคราม) นครราชสีมา(วังน้ำเขียว, ห้วยแถลง) บุรีรัมย์(เฉลิมพระเกียรติ) มหาสารคาม(โกสุมพิสัย) มุกดาหาร(หนองสูง) ยโสธร(ป่าดัว) ร้อยเอ็ด(เกษตรวิสัย) เลข(ภูเรือ) ศรีสะเกษ(กันทรลักษณ์) สกลนคร(กุดบาก, ภูพาน) สุรินทร์(เมือง) หนองคาย(สังคม) หนองบัวลำภู(เมือง) อุรธานี(หนองแสง) อุบลราชธานี(น้ำขุ่น, โขงเจียม) และอำนาจเจริญ(หัวตะพาน) รวมทั้งสิ้น 41 คน

1.1.2 คณะกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนที่ดำเนินกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตามโครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ของกรมส่งเสริมการเกษตร ปีงบประมาณ 2545-2547 จำนวน 19 จังหวัด รวมทั้งสิ้น 198 คน ได้แก่ จังหวัดกาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครพนม นครราชสีมา บุรีรัมย์ มหาสารคาม มุกดาหาร ยโสธร ร้อยเอ็ด เลข ศรีสะเกษ สกลนคร สุรินทร์ หนองคาย หนองบัวลำภู อุรธานี อุบลราชธานี และอำนาจเจริญ

1.2 กลุ่มตัวอย่างและการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1.2.1 การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง

1) เจ้าหน้าที่ : เก็บข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานท่องเที่ยวเชิงเกษตรระดับจังหวัด และระดับอำเภอ

2) เกษตรกร : เก็บข้อมูลจากคณะกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชน จำนวนแหล่งละ 6 คน (ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นประธานฯ เลขานุการ ประชาสัมพันธ์ และกรรมการ)

โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 3.1 แสดงการกำหนดกลุ่มตัวอย่างและการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มจังหวัด/ จังหวัด	จังหวัดที่สุ่ม	จำนวนแหล่ง ท่องเที่ยวในจังหวัด	จำนวนเจ้าหน้าที่		จำนวน คณะกรรมการฯ
			จังหวัด	อำเภอ	
กลุ่มที่ 1					
- นครราชสีมา	1. นครราชสีมา	2	1	2	12
- ชัยภูมิ	2. ชัยภูมิ	1	1	1	6
- บุรีรัมย์					
- สุรินทร์					
กลุ่มที่ 2					
- มุกดาหาร	1. มุกดาหาร	1	1	1	6
- สกลนคร	2. สกลนคร	2	1	2	12
- นครพนม					
- กาฬสินธุ์					
กลุ่มที่ 3					
- อุบลราชธานี	1. ยโสธร	1	1	1	6
- อำนาจเจริญ	2. อุบลราชธานี	2	1	2	12
- ศรีสะเกษ					
- ยโสธร					
กลุ่มที่ 4					
- ขอนแก่น	1. มหาสารคาม	1	1	1	6
- มหาสารคาม	2. ร้อยเอ็ด	1	1	1	6
- ร้อยเอ็ด					
กลุ่มที่ 5					
- อุครธานี	1. เลย	1	1	1	6
- หนองบัวลำภู	2. อุครธานี	1	1	1	6
- หนองคาย					
- เลย					
รวม	10 จังหวัด	13 แหล่ง	10 ราย	13 ราย	78 ราย

1.2.2 การสุ่มตัวอย่าง

ทำการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สุ่มตัวอย่างจังหวัดอย่างง่าย จากการแบ่งกลุ่มตามยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด (5 กลุ่ม) โดยจับฉลากตัวแทนของกลุ่มจังหวัด กลุ่มละ 2 จังหวัด

ขั้นตอนที่ 2 สุ่มตัวอย่างอำเภอ โดยสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จากอำเภอที่มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่ได้รับงบประมาณจากกรมส่งเสริมการเกษตร ปีงบประมาณ 2545-2547

ขั้นตอนที่ 3 สุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่แบบเจาะจง โดยเก็บข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานท่องเที่ยวเชิงเกษตรระดับจังหวัด 10 จังหวัด และระดับอำเภอ 13 อำเภอ รวม 23 ราย และจากคณะกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนที่ทำหน้าที่เป็นประธานฯ เลขานุการ และประชาสัมพันธ์

ขั้นตอนที่ 4 สุ่มตัวอย่างคณะกรรมการฯ โดยสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย จากผู้ทำหน้าที่เป็นกรรมการ จำนวนแหล่งละ 3 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บและรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วยคำถามแบบปลายปิดและแบบปลายเปิด แบ่งเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของเจ้าหน้าที่และคณะกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชน

ตอนที่ 2 ข้อมูลปัจจัยชุมชนที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 3 ข้อมูลศักยภาพของชุมชนในด้านต่างๆ และความสามารถในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ตอนที่ 4 ข้อมูลความต้องการการสนับสนุนจากภาครัฐ

ตอนที่ 5 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาเกี่ยวกับศักยภาพของชุมชนด้านพื้นที่ ด้านบุคลากร รวมทั้งความสามารถในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร เป็นการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของคณะกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนและเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานท่องเที่ยวเชิงเกษตรระดับจังหวัดและอำเภอ ต่อศักยภาพด้านพื้นที่ ด้านบุคลากร และความสามารถในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ตอนที่ 3 ไปทำการทดสอบกับเจ้าหน้าที่ระดับจังหวัดและอำเภอ รวมทั้งคณะกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชน ที่ไม่ใช่กลุ่ม

ตัวอย่างจำนวน 4 แห่ง รวมทั้งสิ้น 24 ราย และนำมาหาค่าความเชื่อมั่น(Reliability) ของแบบทดสอบอยู่ในระดับ 0.947 แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข หลังจากนั้นจึงนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

3. การรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลได้ดำเนินการในช่วง มีนาคม-พฤษภาคม 2549 โดยผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามให้กับเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานท่องเที่ยวเชิงเกษตรระดับจังหวัดและอำเภอ และขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ในการประสานงานกับคณะกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนให้ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ แล้วทำการวิเคราะห์โดยแยกเป็นหมวดหมู่ จัดเป็นตารางตามลักษณะของคำถามเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows ใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา โดยใช้วิธีการทางสถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และการแจกแจงความถี่

เกณฑ์การให้คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนนใช้การประมาณค่าตามหลักการของ Likert (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2540: 185-188) ในแบบสอบถามมีคำตอบให้เลือกตอบ 5 ระดับ โดยแทนความหมายคือ

สูงที่สุด/มากที่สุด	มีค่าเท่ากับ 5
สูง/มาก	มีค่าเท่ากับ 4
ปานกลาง	มีค่าเท่ากับ 3
ต่ำ/น้อย	มีค่าเท่ากับ 2
ต่ำที่สุด/น้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ 1

$$\begin{aligned}
 \text{ช่วงชั้นศักยภาพ, ระดับความสามารถ} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}} \\
 \text{และความต้องการ} &= \frac{5 - 1}{5} \\
 &= 0.80
 \end{aligned}$$

ดังนั้นการแปลความหมายตามค่าเฉลี่ยต่างๆ คือ

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.00 - 1.80	หมายถึง	ต่ำที่สุด, น้อยที่สุด
	1.81 - 2.61	หมายถึง	ต่ำ, น้อย
	2.62 - 3.42	หมายถึง	ปานกลาง
	3.43 - 4.23	หมายถึง	สูง, มาก
	4.24 - 5.00	หมายถึง	สูงที่สุด, มากที่สุด